

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№1(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 826 sahifa,
20-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorligini aniqlash	16
<i>Akramova Dildora Ergashboy qizi</i>	
Bola tarbiyasida o'yinning ahamiyati	21
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, O'ktamova Nasiba Ravshan qizi</i>	
O'quvchilarning loyiha-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning ilmiy asoslari	25
<i>Sobirova Nilufar Azimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik jarayonni tashkil etish	29
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Ko'zibayeva Nasiba O'tkir qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiyani rivojlantirish texnologiyalari	32
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Allaberdiyeva Mardona O'tkirbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash mazmuni va vazifalari.....	37
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Mirsharfova Shahinabegim Saidabbos qizi</i>	
Gandbolchi sportchilarni jismoniy tayyorgarligida harakatli o'yinlarning tarbiyaviy rivojlantiruvchi vazifalari	41
<i>Ibodullayeva Munira Atabek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda dars samaradorligini oshirishda noan'anaviy usullardan foydalanish samaradorligi.....	44
<i>Yusufaliyeva Gulnora Abduraxmonovna</i>	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	49
<i>Abira Bakhramova</i>	
Ta'lim muassasalarida o'smir yoshlarning ijtimoiylashuv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beruvchi pedagogik omillar va shart-sharoitlar	54
<i>Artikova Gulnoza Xasanovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya berishning nazariy-pedagogik asoslari	57
<i>Mamadaliyeva Nilufar Bahodirovna</i>	
Kognitiv lingvistika va konseptologiya masalalari	60
<i>Meyliqulova Manzura Abdullayevna</i>	
Developing Law Students' Writing Competence Through the IRAC Method in Legal English Classes: A Comprehensive Study at TSUL.....	63
<i>Noila Mustafoeva</i>	
Tarixiy obidalarining restavratsiya jarayonlarining o'rganilish tarixi	67
<i>Ochilov Davron Bahodir o'g'li</i>	
Oliy ta'limda baholash jarayonini avtomatlashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi.....	72
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Mamadaliyeva Kamolaxon Xayrullo qizi</i>	
Tabiiy yorug'lik va barqaror energiya manbalarini integratsiyalashgan mini home loyihasi.....	76
<i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Qodirjonov Oyatillo Abdulboqi o'g'li</i>	
Talabalarning tarixiy tafakkurini rivojlantirishda madaniy meros vositalarining pedagogik ahamiyati.....	80
<i>Rajabova Matluba Toshkentboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	83
<i>Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi</i>	
Raqamli kommunikatsiyalarni o'smirlar shaxsiyatining rivojlanishiga ta'siri	86
<i>Shomurotova Nigoraxon Nabijonovna</i>	
Talabalarning chizma geometriya fanini mustaqil bilish faoliyatiga oid kompetensiyalarini "Visio" dasturi vositasida rivojlantirish metodikasi	90
<i>Tashimov Nurlan Erpolatovich</i>	

Shaxslararo munosabatlar – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida.....	94
Uralova Muxabbat Sanjar qizi	
O'zbek tili darslarida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish tajribasi	98
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Психологическая готовность разведенных людей к вступлению в новый брак и приоритеты при выборе партнера.....	101
Саидвалиева Шодия Рихсихужа кизи	
Воспитание любви к прекрасному у дошкольников в развивающей предметно-пространственной среде: теоретико-методический аспект.....	107
Терехова Ольга Евгеньевна, Темирова Барно Кёмхоновна	
Методика формирования наблюдательности у детей 6–7 лет в процессе целенаправленных прогулок-наблюдений.....	111
Терехова Ольга Евгеньевна, Шокиржоновна Мохира Илхомжон кизи	
Bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	115
Artikbayeva Aziza Abror qizi	
Zamonaviy darslarda guruhlarda ishlash metodikasi	118
Berdiyeva Lobar Norqobulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish.....	120
Esanova Maysara Umirovna	
Logopediyada axborot texnologiyalarini qo'llash metodlari	124
Feruza Yusupova Akildjanovna	
Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va rivojlanish bosqichlari.....	130
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Allanazarova Anora Muxobir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish	134
Umarov Xusniddin	
Bo'lajak talabalarining individual yondashuv asosida kasbiy-ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish	138
Arslonova Gulsora Kurbonovna	
Ona tili darslarida til kompetentsiyasini kognitiv-semantik yondashuv asosida shakllantirish	142
Mo'minova Go'zalxon G'ulamjanovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	147
Maxliyo Turotova Erkin qizi	
Talabalarining kreativligini musiqiy-nazariy fanlar vositasida oshirish samaradorligi	153
Urinova Sabina Shuxrat qizi	
Imijning ijtimoiy-psixologik fenomen sifatida talqini	160
Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna	
Inklyuziv kompetensiya tushunchasining ilmiy-nazariy asoslari	163
Abdubannobova Mahliyo Abdurashid qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy-emotsional kompetentsiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	167
Abdurasulova Dilnoza Abdug'ani qizi	
Muxammas (taxmis) janrining o'zbek she'riyatidagi tarixiy taraqqiyoti va zamonaviy poetik talqinlari	170
Avazova Sitara	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorligining asosiy shakllari.....	173
Babayeva Dono Razzakovna, Erkinova Madinabonu Otabek qizi, Xolmatova O'g'loy Tojiddin qizi	
Yangi taraqqiyot davrida talaba-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	177
Botirova Zohida Doniyor qizi	
Logoritmikada sportga asoslangan o'yinlar	180
Dilfuza Ochilova Zayniddinovna	
Jismoniy tarbiyaning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri (Andijon shahridagi Prezident maktabi tajribasi asosida).....	184

Ibragimov Shuhratbek Iminjonovich

Bolajak tarbiyachilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda integrativ yondashuvning zaruriyati 188

Karimova Feruzaxon Zakirovna

Effective Techniques of Teaching Foreign Language Classes: a Sample of The 4CS Method 191

Khaitmuratova Zarina Sobirdjanovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual imkoniyatlarini tabiat bilan tanishtirish orqali shakllantirish .. 193

Maxmudova Durdona Mirkarimovna

O'quvchilarning kasbiy ma'naviy dunyoqarashini shakllantirishning pedagogik xususiyatlari 196

Mutallibjonov Ma'rufjon

Maktabgacha yoshdagi bolalarni kun tartibini to'g'ri tashkil etish 200

Muxtorova Mohira Ma'rufjon qizi

Aksiologik yondashuv asosida altruistik ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida ijtimoiy faoliyatni amalga oshirish 204

Norboyeva Moxigul Shavkat qizi

O'smirlarda agressiv xulq-atvorini psixologik o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari 207

Norqulova Dildora Shavkat qizi

Raqamlashtirish jarayonida bo'lajak muhandislarni ishlab chiqarish-texnologik faoliyatiga tayyorlashning dasturiy-metodik ta'minoti 211

Nurov O'tkir Xudoyberdiyevich

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etilish 214

O'roqova Zilola Salomovna

Pedagogika ta'lim yo'nalishi talabalarida amaliy tayyorgarlik tushunchasi va uning mazmun-mohiyati..... 217

Qaramanov Obid Xudayberdiyevich

Pedagoglar uchun sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlari 221

Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich

Talabalarda psixologik moslashuvchanlikda refleksiya mohiyati va kognitiv qobiliyatni rivojlantirish samaradorligi..... 226

Ravshanova Nargiza Norboyevna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida integrallashgan mashg'ulotarni tashkil etish 230

S. Irisova

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslari 233

Sadikova Dilafruz Xusanovna, Qo'chqorova Munisa Anvar qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarning dialogik nutqini xalq ertaklari asosida rivojlantirish 237

Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Abdurafova Muxayyo Xabibullo qizi

Bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik yondashuv 241

Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Sanoqulova Gulasal Nurillo qizi

Sun'iy intellektni tibbiy oliy ta'lim o'quv dasturlarini ishlab chiqishda qo'llash: innovatsion yondashuvlar va tajribalar 246

Toxirova Farida Olimjonovna

Talabalarni estetik tarbiyalashda milliy xalq o'yinlaridan foydalanish modeli..... 251

Usarov Murodjon Mamarasul o'g'li

Xalqaro kimyo olimpiadalariga o'quvchilarni tayyorlashda xalqaro baholash tadqiqotlariga asoslangan kreativ topshiriqlar va fanlararo integratsiyadan foydalanish metodikasi 254

Usmanov Baxtiyor Xabibullayevich

Xoja (Sayyid Poshshoxoja ibn Abdulvahhobxo'ja) va uning asarlarining o'zbek nasridagi o'ni va ahamiyati..... 258

Valijonova Mahzunabonu

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvida diversifikatsiya: tizimli yondashuv va rivojlanish strategiyalari 261

Xakimova Sevara Shavkat qizi

STEAM texnologiyasini nodavlat ta'lim tashkilotlarida ommalashtirishning ijobiy tomonlari..... 264

Xalokova Maksudaxon Ergashevna, Melnikova Zaynura

Muhammad Sodiq Qoshg'ariy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya nazariyasi.....	267
<i>Moxira Niyozqulova Nuraliyevna</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ona tili fanini o'qitish kompetentligini rivojlantirish metodikasi (AQSh tajribasi).....	270
<i>Olimjonova Dilnavoz Maribjon qizi</i>	
Xalqaro baholash dasturlari mohiyati va ahamiyati	274
<i>Vohidova Ibodat Hurmatullayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.....	277
<i>Xujamiyarov Sa'dullo Choriyevich</i>	
Davlat-xususiy sheriklik asosidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jamoatchilik nazorati samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	281
<i>Xusanova Dilraboixon Botiraliyevna</i>	
Talabalarining jismoniy tayyorgarligida suzish mashg'ulotlarining ta'siri	285
<i>Zuxriddin Nasibovich Boboshev</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni milliy-ma'naviy qadryatlar asosida tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari	289
<i>Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Dadabayev Akramjon Askaraliyevich</i>	
Использование чат-ботов в образовательном процессе	294
<i>Мадаминаова Наргизахон Жахонгир кизи</i>	
Формирование гендерной культуры детей старшего дошкольного возраста в контексте государственной стратегии Узбекистана	298
<i>Намазбаева Лола Закировна, Тиллабаева Малика Хабибуллаевна</i>	
STEAM технологии в дошкольном образовании	302
<i>Садикова Дилафруз Хусановна</i>	
Системная модель социально-эмоционального обучения в Узбекистане: интеграция подходов, основанных на школьном образовании и партнерстве семьи и школы	307
<i>Санакулова Нигора</i>	
Oila qurish yoshidagi talabalar psixologik xususiyatlari.....	311
<i>Qo'ziyeva Gulzoda Shermat qizi</i>	
Ingliz tili nutq faoliyati turlarini rivojlantirishda leksik-assotsiativ tarmoqlardan foydalanishning lingvodidaktik asoslari.....	315
<i>Mirzakamolova Maftuna Rahimjon qizi</i>	
Talabalarga ingliz tilidagi matnlarni kommunikativ metod yordamida o'qish texnikasini takomillashtirish usullari.....	318
<i>Mo'minova Mahliyo Axrorjonovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishda ona tili mashqlarining roli	321
<i>Boltayeva Guzal Tolibovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish	324
<i>Ziyayeva Umida Turaxodjayevna</i>	
Maktabgacha hamda boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar jismoniy tarbiyasi tizimini modernizatsiya qilishning innovatsion istiqbollari	327
<i>A'zamov Ruhullo Mahmudjon o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitishning maqsadlari va vazifalari.....	333
<i>Alikulova Bibisora Abdulvokhobovna</i>	
Bola shaxsini rivojlantirishda axborot-kommunikatsion texnologiyalarning pedagogik ahamiyati	336
<i>Azimova Dilnoza Sherzodovna</i>	
Raqamli didaktika sharoitida oliy ta'limni raqamlashtirishning nazariy asoslari va pedagogik xususiyatlari	339
<i>Berdikulova Shaxnoza Erkinjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy qobiliyatini shakllantirishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarda shaxmat o'yinidan foydalanish imkoniyatlar	343
<i>Boboqulov Chori Urolovich</i>	

O'zbek tilidagi "kasb-hunar" va "lavozim-amal" konseptlarining hozirgi zamon o'zbek tili konseptosferasidagi o'rni	348
Dexqonova Muattarxon Ilxomovna	
O'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlar orqali bilim almashishning didaktik imkoniyatlari va metodologik asoslari	352
Ernazarov Alisher Ergashevich, Pimkulova Stora Boltayevna	
"Intellekt xarita" yordamida o'quvchilarga qattiq jismlarning solishtirma issiqlik sig'imini mavzusini tushuntirish va ularning to'la fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	358
Eshboboyeva Muxlisa Zavqiy qizi	
Inklyuziv ta'lim texnologiyalari	363
Fayzullayeva Shoira Shorahmatovna	
Oliy pedagogik ta'lim tizimida hamkorlikda ta'lim nazariyasi va amaliyoti	366
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	
Hikoya tuzishga o'rgatish maktabgacha yoshdagi bolalarning bog'lanishli nutqini rivojlantirishning muhim vositasi sifatida	369
Imixanova Nodira Saidburxon qizi	
Professional Competency Development of Future English Language Teachers: A Framework for the 21 st Century	374
Kamoldin Tadjiboyev	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari	378
Nosirova Dildfuza	
Inklyuziv sinf muhitida zaif eshituvchi bolalar bilan musiqa mashg'ulotlarini tashkil etishning nazariy yondashuvlari	383
Qizlarxon Isomova	
Raqamli ta'lim muhitida mustaqil ta'limni rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar	389
Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna	
Boshlang'ich sinflarda perimetr, yuza va hajmni o'rganish metodikasi samaradorligini shakllantirish	392
Shodmonova Madina Otabek qizi	
Chiziqli operatorlarning spektral xossalari	398
Sultonboyeva Zuhra Bobomurod qizi	
Qisqa masofaga yuguruvchilar ish qobiliyatini oshirish usullari	402
Utayev Z. M.	
Neyropedagogik yondashuv asosida 9–11 yoshli o'quvchilarda ingliz tilida matnni o'qib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda ijro funksiyalarining o'rni	408
Xolboyeva Nodiraxon Abdumalik qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muammosining dolzarbligi	413
Yo'ldosheva Dilnura Nizomjon qizi	
Bo'lg'usi tarbiyachilarda grafik organayzerlar vositasida ekologik tarbiyani shakllantirish usullari	416
O. Xo'janiyozova, Yuldashova Sanamjon Bobomurod qizi	
Взаимодействие воспитателей и родителей в процессе формирования нравственных представлений дошкольников	419
Жураева Наргиза Таировна, Абдуллаева Халимахон Дилёрна	
Развитие государственно-частного партнёрства в сфере дошкольного образования Республики Узбекистан	423
Курбанова Нуржамал Бахбергеновна	
Talaba qizlarning jismoniy va funksional tayyorgarligini shakllantirishning ilmiy metodologik asoslari	426
M. M. Ma'rufov, Sh. R. Ma'rufova	
Развитие языковых навыков у дошкольников через игровые методы обучения английскому языку	430
Садикова Шоиста Акбаровна	

“Ўзбекский текст в русской литературе XX–XXI веков...”	433
Сулаймонова Дурдонахон Равшан кизи, Иванова Ирина Николаевна	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения.....	437
Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.	
Патриотическое воспитание будущих педагогов: совершенствование методики формирования любви к родине в условиях профессиональной подготовки	440
Шарипова Холида Дехкановна	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining oliy ta'limdagi ahamiyati: universitet talabalari va ta'lim sifatiga ta'siri, global o'zgarishlar.....	444
Mambetniyazov Maksetbay Torebekovich	
Interpretable Artificial Intelligence in Pedagogical Diagnostics and Math Performance Prediction: A Systematic Review of Applications in International Standardized Assessments.....	449
Diana Dushabaeva	
Ona tili ta'limida intellektual ta'lim tizimlaridan foydalanishning metodik tamoyillari (boshlang'ich ta'lim yo'nalishi misolida).....	454
Djakbarova Mahliyo Ibraximjonovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyani multimedia vositalari asosida shakllantirishning metodik shart-sharoitlari.....	457
Moxinur G'ulomova Inomjon qizi	
Talaba qizlarda ijtimoiy faolligini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	462
Nurmatova Nargiza Ulug'bekovna	
Raqamli ta'lim muhitida mustaqil ta'lim kompetensiyasini shakllantirishning nazariy asoslari	466
Utayeva Iroda Baxodirovna, Ochilova Namuna Mirzohid qizi	
Interaction Between Teacher and Students in the Process of Mastering University Subjects.....	469
Sadriyev Nizom Najmiddinovich, Usarov Nuriddin	
Концептуальные подходы к исследованию конкурентоспособности университетов	472
Менглиева Индира Баходировна	
Talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning guruhlar va diskussiyaga asoslangan shakllari (xalqaro tajriba misolida)	475
Xamroyeva Feruza Asrorovna, Ibragimov A'lamjon Amrulloevich	
Ratsional turmush tarzi: nazariy poydevor, psixologik mexanizmlar va amaliy strategiyalar.....	478
Bekmuradov Zarif Xurramovich	
Boshlang'ich sinflarda folklor janrlarini o'qitishda innovatsion pedtexnologiyalardan foydalanish	483
Adizova Nodira Baxtiyorovna	
Dialogik nutqda to'liqsiz gaplarning funksional–sintaktik xususiyatlari (ingliz va o'zbek tillari misolida).....	488
Artikova Nodirabegim Sanakulovna	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini tevarak-atrof bilan tanishtirishda ekologik qadriyatlarning roli.....	492
Ernyazova Manzura Amankeldi qizi	
Boshlang'ich sinf darslarini samarali tashkil etishda pedagogik mahoratning ahamiyati	496
Kamolitdinova Kamolatxon Muxammadjalilovna	
Masofaviy ta'lim jarayonida seven skillsni rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari.....	499
Nurmetova Nazokat Baxtiyorovna, Masharipova Durdona Raximbergen qizi	
Teacher Competency and Professional Development in Non-Native English Countries: The Karakalpakstan Perspective.....	506
Mamirbaeva Dina, Pirnazarova Mekhiyban	
Maktabgacha ta'limda rivojlanish markazlari integratsiyasi asosida tayanch kompetensiyalarni shakllantirishning pedagogik asoslari	510
Raxmatova Maftuna Uktamjan qizi	

Milliy kurash texnikasi va taktikasi 513 <i>Xomudjonova Feruza, Panjiyeva Gulzoda</i>	513
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari 517 <i>Xurramova Lobarxon Akramjonovna</i>	517
Развитие сотрудничества у детей старшего дошкольного возраста в проектной деятельности 521 <i>Аллаева Наргиза Уктамовна</i>	521
Социально-психологические аспекты подбора профессорско-преподавательского состава в негосударственных университетах Узбекистана 525 <i>Зеленская Екатерина Георгиевна</i>	525
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining robototexnik kompetensiyalarini rivojlantirish 529 <i>Do'schonov Shodyorbek Yo'ldoshevich</i>	529
Yakka mashg'ulotlarda ruhiy rivojlanishi sustlashgan kar bolalarni mantiqiy tafakkuri va sensor etalonlarini rivojlantirish 532 <i>Pulatova Saodat Maxamadaminovna</i>	532
Raqamli pedagogik kompetensiya haqida qarashlar va uning ahamiyati 536 <i>Tillaboyeva Mahfuza Muhammadovna</i>	536
SAT imtihonining matematika qismida Desmos grafik kalkulyatoridan foydalanish 540 <i>Abdullayev G'ayratjon Mutalipovich</i>	540
Malaka oshirish tizimida jismoniy tarbiya yo'riqchilarining kasbiy faoliyatini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari 544 <i>Nalibayeva Cho'lpon Baxit qizi</i>	544
Maktabgacha yoshdagi bolalarda inqirozli davrlarning kelib chiqishi, sabablari va bartaraf etish yo'llari 547 <i>Kudratova Gulnoza Shaxritdin qizi</i>	547
MTTda variativ dasturlarning ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy-amaliy ahamiyati 550 <i>Karimova Umida Sharipovna</i>	550
O'smir davrida uchraydigan kiberbulling turlari va ularning psixologik xususiyatlari 552 <i>Amonxonova Yanglishxon Abduazizxon qizi</i>	552
Maktabgacha hamda boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar jismoniy tarbiyasi tizimini modernizatsiya qilishning innovatsion istiqbollari 556 <i>A'zamov Ruhullo Mahmudjon o'g'li</i>	556
Maktabgacha yoshdagi nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda harakatli o'yinlarning ahamiyati 562 <i>Aslanova Zarrina To'ybekovna</i>	562
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni tabiat bilan tanishtirishda qo'llaniladigan texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari hamda bolalar bilan ishlash metodlari 568 <i>Axtamova Aziza Aziz qizi</i>	568
Axborot muhitida noto'g'ri ma'lumotlarni tan olish ko'nikmasini shakllantirish metodikasi 572 <i>Baliyev Azimjon Narmuminovich</i>	572
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch kompetensiyalarni qo'llashning samaradorligi 575 <i>Choriyeva Barno Alisher qizi</i>	575
Inklyuziv ta'limni samarasini oshirish uchun xalqaro tajribadan foydalanish 578 <i>Ergasheva Mohinur Dilmurod qizi</i>	578
Talabalarda huquqiy ongni rivojlantirishda interfaol metodlarning roli 583 <i>Ganiyev Elyorbek Ulug'bekovich</i>	583
Boshlang'ich ta'lim mavzularini mustahkamlashda qo'llaniladigan usul hamda didaktik o'yinlar texnologiyasi 587 <i>Kamolova Muhabbat</i>	587
O'zbekistonda agro erkin iqtisodiy zonalarining rivojlanishi geografik xususiyatlari va unga global iqlim o'zgarishining ta'siri 590 <i>Nazarov Didar Maxsat o'g'li</i>	590
Improving the Theoretical and Methodological Foundations for Integrating Generative Artificial Intelligence Technologies Into English Language Teaching in Higher Education 594 <i>Nigmatova Nozimakhon Ulugbek kizi</i>	594

Bo'lajak ofitserlar xulq-atvorida agressivlik namoyon bo'lishining psixologik nyuanslari	597
<i>Rejаметова Iroda Ikramsheykovna</i>	
Sport tashkilotlarida murabbiylar va sportchilar bilan ishlash jarayonini zamonaviy kadrlar boshqaruvi yondashuvlari asosida tizimlashtirish va motivatsiya hamda natijadorlikni oshirish omillarini ilmiy asoslash.....	601
<i>Saparov Xasan Djumanazarovich</i>	
Kichik maktab yoshli bolalarda emotsional intellektni shakllantirishning psixologik xususiyatlari	606
<i>Abduhalilova Saidaxon Mavlonbek qizi, Qodirova Odina Djurabayevna</i>	
Tarixiy yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati	610
<i>Abduraxmonov Alibahrom Abdusalomovich</i>	
Developing Students' Speaking Skills in English Language Lessons	613
<i>Alamuratov Elyor Umarali ugli</i>	
Jahon psixologiyasida hayotga nisbatan bardoshlilikni ilmiy tadqiq etilishi	617
<i>Alimov O'Imasjon Ismatovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sog'lom ovqatlantirishni tashkil etish	621
<i>Axmedova Nasibaxon Kobiljonovna</i>	
Aholiga sifatli psixologik xizmat ko'rsatishda ilmiy asoslangan psixoterapiyalarning o'rni	624
<i>Bilolova Zamira Baxtiyarovna</i>	
Qadimgi Naxshabning diniy me'morchiligi: Yerqo'rg'on ibodatxonasi misolida	629
<i>Eshmurodova Marjon Eshmurod qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda kognitiv rivojlanishni ta'minlovchi o'yin muhitining imkoniyatlari	633
<i>Fozilova Odina Nabiyeva</i>	
Oliy ta'lim muassasasi talabalarining kasbiy shakllanishini psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash xususiyatlari	636
<i>I. I. Xalilov</i>	
Modern Teaching Methods Based on Educational Technologies	640
<i>Kirgizov Ismat</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda mustaqil ishlar tizimi	644
<i>Madraimova Halima G'ayrat qizi</i>	
Ingliz tili darslarida madaniyatlararo kommunikatsiya va axborot almashish kompetensiyalarini rivojlantirishda interaktiv usullar	648
<i>Olimxon Isaqov Odiljanovich</i>	
Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarini kasbiy kompetentligini rivojlantirish zamonaviy texnologiyalari	652
<i>Rustamjonov Shoxruxbek Akmaljon o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasasi tarbiyalanuvchilarini maktabga tayyorlashda fiziologik rivojlanish va biologik atamalarning qo'llanilish xususiyatlari.....	656
<i>Ruziyeva Gulsara Temirqulovna</i>	
STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar	662
<i>Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalar orqali bolalarda mantiqiy va ijodiy rivojlanishni kengaytirish	665
<i>N. O. Saidova, Tojaliyeva Shahrizoda</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining harakat faoliyatini jismoniy vositalari orqali optimallashtirish masalalari	669
<i>Sarimsaqova Bashorat Muhammad qizi</i>	
Talabalarni axborot ta'lim muhitida kasbiy kompetentligini boshqarishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	673
<i>Shoimov Anvar Mamarizayevich, Tojiyeva Iroda Sadatovna, Shodiyeva Guliston Temirovna</i>	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda pedagogik metod va o'yinlarning samaradorligi	677
<i>Suyarova Orzigul Sodiq qizi</i>	
Ta'lim jarayonida talabalardagi stress holatlarini bartaraf etishning psixologik xususiyatlari.....	681
<i>Toshpulatov Akmal A'zamjon o'g'li, Dumarov Mashhurbek</i>	

Maktabgacha ta'lim faoliyat markazlarida ta'lim jarayonini davlat dasturi asosida modernizatsiya qilish ...	685
<i>Ubaydullayeva Ra'no Furqat qizi</i>	
The Role of STEAM Technologies in Teaching English.....	689
<i>Umida Raimjanovna Irgasheva</i>	
Talabalar mobilligi jarayonida pedagogik qo'llab-quvvatlash mexanizmlari.....	693
<i>Xabibullayev Alimardon Xidoyatillayevich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagoglari o'rtasida metodik kollaboratsiyani boshqarish mexanizmini takomillashtirishga yo'naltirilgan mashg'ulotlar majmuasi va unda qo'llaniladigan metodlar	698
<i>Xamrayeva Gulnoz Israilovna</i>	
Migratsiya sharoitida yoshlar tarbiyasi: pedagogik risklar va ularning kelib chiqish sabablari	704
<i>Xaydarov Sulaymon Amirqulovich</i>	
Отношение к телу и фитнес-практикам как фактор социально-психологического благополучия женщин	708
<i>Дехконбоева Зулайхо Дилшод кизи</i>	
Masofaviy o'qitish kompetensiyasi uchun shart-sharoitlarning samaradorligini tekshirish bo'yicha eksperimental ish.....	712
<i>Musamedova Kamola Abdulxaqovna, Xalikov Abdulxaq Abdulxairovich</i>	
Masofaviy ta'limning oxirgi besh yil davridagi rivojlanish bosqichlarining tahlili.....	719
<i>Musamedova Kamola Abdulxaqovna, Ibragimova Ozoda Abdulxakovna</i>	
Информированность педагогов ДОО о психофизиологических особенностях и здоровье детей в инклюзивном образовательной среде	723
<i>Намазбаева Лола Закировна</i>	
Maxsus terminlarni ingliz tili o'qitish jarayonida samarali o'zlashtirishning metodologik shart-sharoitlari....	726
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Tarbiya darslarida o'yin texnologiyalari va interfaol o'qitish usullaridan foydalanish	729
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar lug'at boyligini oshirishda lingvopedagogik texnologiyalar va ularning samaradorligi	733
<i>Allayarova Sojida Umirzakovna</i>	
Milliy kontent asosida ta'lim jarayonini tashkil etish bo'yicha bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish.....	735
<i>Rahmatova Feruza Qudrat qizi</i>	
O'smir yoshidagi o'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	738
<i>Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich</i>	
Boshlang'ich ta'limda tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan interfaol pedagogik strategiyalarning didaktik imkoniyatlari	742
<i>Urazimbetova Aygul Aralbayevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining didaktik kompetensiyalarini rivojlantirishda pedagogik strategiyalarning nazariy-metodologik asoslari.....	748
<i>Axmedova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Talaba yoshlarini darsdan tashqari jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida sport musobaqalariga tayyorlashning pedagogik tahlili.....	755
<i>Zuxriddin Nasibovich Boboshev</i>	
Voleybol o'yini taktikasiga o'rgatish	759
<i>Sulaymonov Jaxongir Solijonovich</i>	
Целеполагание личности в контексте нейрокогнитивных и интуитивных процессов	762
<i>Никишина Изабелла Алиевна</i>	
Matematika fanini o'qitishda o'yin metodlarini tatbiq etish.....	770
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Cross-Cultural Foundations of English Education: Proverbs from Uzbekistan and Afghanistan.....	775
<i>Samadi Nooria</i>	

Bo'lajak surdopedagoglarni kar bolalar nutqini rivojlantirishga tayyorlashda innovatsion metodlar integratsiyasi	779
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
The Role of Modern Technologies in Learning the English Language	783
Ergasheva Mehriyona	
Использование различных методов контроля в процессе преподавания русского языка в группах с нерусским языком обучения	787
Заболотина А. А.	
Descriptors Differentiated Instruction Based on Linguistic Competence and CEFR Levels	791
Abdullayeva Charos Farkhodovna	
Эффективность использования искусственного интеллекта при формировании коммуникативных навыков на английском языке	796
Абидова М. И., Абидова Д. М.	
Haqiqat yog'dusi bilan yo'g'rilgan ijod	800
Saodat Eshpulatova	
Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida pedagogik intellektni baholash indikatorlari	804
Xolbozorova Nasiba Xolbozar qizi	
Mediasavodxonlik muammosining tabiati va mazmun-mohiyati	808
Adizova Muxabbat Muxitdinovna	
Nutqiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalarning psixologik-pedagogik xususiyatlarini shakllantirishda didaktik o'yinlardan foydalanish usul va yo'llari	811
Shoaxmedova Surayyo Komilovna	
Pedagogik uslublarning o'qituvchilarning kasbiy rivojlanish bosqichlaridagi xususiyatlari	816
Turayeva Dilafruz Rustamboevna	
Oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarida shaxsiy qadriyatlarning kasbiy karyerani rejalashtirishdagi ijtimoiy-psixologik ahamiyati	822
Xolyigitova Nasiba Xabibullayevna	

OLIIY TA'LIM MUASSASALARI BITIRUVCHILARIDA SHAXSIY QADRIYATLARNING KASBIY KARYERANI REJALASHTIRISHDAGI IJTIMOIY-PSIXOLOGIK AHAMIYATI

Xolyigitova Nasiba Xabibullayevna

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarida shaxsiy qadriyatli yo'nalganlikning kasbiy karyerani rejalashtirishga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik xususiyatlari kompleks tahlil qilingan. Zamonaviy mehnat bozorida raqobatning kuchayishi, kasbiy faoliyat mazmunining o'zgarishi hamda inson kapitaliga qo'yilayotgan talablarning ortishi oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining kasbiy karyerasini ilmiy asosda rejalashtirishni muhim vazifaga aylantirmoqda. Shu nuqtai nazardan, shaxsiy qadriyatlar tizimi, kasbiy motivatsiya, qaror qabul qilish xususiyatlari hamda karyeraga yo'nalganlikni kompleks o'rganish tadqiqotning asosiy maqsadi etib belgilandi.

Kalit so'zlar: shaxsiy qadriyatlar, qadriyatli yo'nalganlik, kasbiy karyera, karyerani rejalashtirish, kasbiy motivatsiya, qaror qabul qilish, karyera "yakor"lari, ijtimoiy-psixologik xususiyatlar, oliy ta'lim muassasasi bitiruvchilari, professional rivojlantirish, mehnat bozori, psixologik diagnostika.

Abstract: This article presents a comprehensive analysis of the socio-psychological characteristics of the influence of personal value orientation on professional career planning among graduates of higher education institutions. Increasing competition in the modern labor market, changes in the nature of professional activities, and growing demands on human capital have made scientifically grounded career planning one of the key priorities in higher education. In this context, the primary objective of the study is to comprehensively examine the system of personal values, professional motivation, decision-making characteristics, and career orientation as key factors influencing the effectiveness of professional career planning.

Key words: personal values, value orientation, professional career, career planning, professional motivation, decision-making, career anchors, socio-psychological characteristics, graduates of higher education institutions, professional development, labor market, psychological assessment.

Аннотация: В данной статье представлен комплексный анализ социально-психологических особенностей влияния личностной ценностной направленности на планирование профессиональной карьеры выпускников высших образовательных учреждений. Усиление конкуренции на современном рынке труда, трансформация содержания профессиональной деятельности и возрастающие требования к человеческому капиталу делают научно обоснованное планирование профессиональной карьеры одной из важнейших задач подготовки выпускников высшей школы. В этой связи основной целью исследования является комплексное изучение системы личностных ценностей, профессиональной мотивации, особенностей принятия решений и карьерной направленности как факторов, определяющих эффективность планирования профессиональной карьеры.

Ключевые слова: личностные ценности, ценностная направленность, профессиональная карьера, планирование карьеры, профессиональная мотивация, принятие решений, карьерные "якоря", социально-психологические особенности, выпускники высших образовательных учреждений, профессиональное развитие, рынок труда, психологическая диагностика.

KIRISH

XXI asrda mehnat bozorida yuz berayotgan chuqur institutsional va texnologik o'zgarishlar inson kapitaliga nisbatan mutlaqo yangi talablarni shakllantirmoqda. Sun'iy intellekt texnologiyalari, raqamli iqtisodiyot, global raqobat va mehnat migratsiyasining kuchayishi natijasida mutaxassisning faqat kasbiy bilimlarga ega bo'lishi yetarli hisoblanmay qoldi. Bugungi kunda mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lish uchun shaxs o'zining kasbiy

faoliyatini uzoq muddatli strategiya asosida rejalashtira olishi, o'z imkoniyatlarini baholashi hamda tashqi muhitdagi o'zgarishlarga moslasha bilishi lozim.

Shu nuqtai nazardan qaraganda, kasbiy karyerani rejalashtirish faqat iqtisodiy yoki boshqaruv kategoriyasi emas, balki ijtimoiy psixologiyaning ham muhim tadqiqot obyekti hisoblanadi. Chunki insonning kasbiy yo'lini belgilash jarayoni uning shaxsiy qadriyatlari, ijtimoiy ehtiyojlari, hayotiy pozitsiyasi, o'zini anglash darajasi, ichki motivatsiyasi va qaror qabul qilish uslublari bilan bevosita bog'liqdir. Aynan ushbu psixologik omillar kasbiy faoliyatning barqarorligi, ishdan qoniqish, professional o'sish va shaxsiy farovonlikni ta'minlaydi.

So'nggi yillarda xorijiy olimlar tomonidan kasbiy karyerani rivojlantirishning turli nazariy modellari ishlab chiqilgan bo'lsa-da, ularning katta qismi mehnat bozori talablari yoki tashkilot ehtiyojlariga qaratilgan bo'lib, shaxsiy qadriyatlar tizimining karyerani rejalashtirishga ta'siri yetarli darajada kompleks tahlil qilinmagan. Ayniqsa, O'zbekiston sharoitida oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining shaxsiy qadriyatlari bilan kasbiy karyerani rejalashtirish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni ochib beruvchi empirik tadqiqotlar hana kamchilikni tashkil etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kasbiy karyerani rejalashtirish muammosi zamonaviy psixologiya, pedagogika, sotsiologiya va inson resurslarini boshqarish sohalarida keng o'rganilgan ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, mazkur muammo turli metodologik yondashuvlar asosida tadqiq etilgan bo'lsa-da, shaxsiy qadriyatli yo'nalganlikning kasbiy karyerani rejalashtirishga ta'siriga bag'ishlangan kompleks ijtimoiy-psixologik tadqiqotlar hana yetarli emas.

Kasbiy rivojlanish nazariyasining shakllanishida klassik olimlardan biri bo'lgan T. Parsons kasb tanlash jarayonini shaxs xususiyatlari hamda kasb talablari o'rtasidagi muvofiqlik asosida tushuntirgan. Uning fikricha, kasbiy muvaffaqiyat insonning qobiliyatlari, qiziqishlari va mehnat bozori ehtiyojlari o'rtasidagi mutanosiblikka bog'liq. Keyinchalik mazkur yondashuv kasbiy maslahat berish tizimining metodologik asoslaridan biriga aylandi.

J. Holland kasbiy muhit va shaxs tipologiyasi nazariyasini ishlab chiqib, inson shaxsiy xususiyatlari hamda kasbiy muhit o'rtasidagi muvofiqlik qanchalik yuqori bo'lsa, kasbiy qoniqish va mehnat samaradorligi ham shunchalik yuqori bo'lishini ilmiy jihatdan asosladi. Uning RIASEC modeli hozirgi kungacha kasbiy diagnostika sohasida eng ko'p qo'llaniladigan yondashuvlardan biri hisoblanadi.

Kasbiy karyerani shaxs hayoti davomida shakllanadigan jarayon sifatida talqin qilgan olimlardan biri Mark Savikas hisoblanadi. U ishlab chiqqan Career Construction Theory konsepsiyasiga ko'ra, inson o'z karyerasini tashqi omillar ta'sirida emas, balki shaxsiy hayotiy tajribasi, qadriyatlari, maqsadlari va identikligi asosida qurib boradi. Bu yondashuv shaxsiy qadriyatlarni kasbiy rivojlanishning markaziy psixologik mexanizmi sifatida baholaydi.

Kasbiy qadriyatlar va ichki motivatsiya muammosini chuqur tadqiq etgan olimlardan yana biri Edgar Schein hisoblanadi. Uning "Career Anchors" nazariyasi inson kasbiy qarorlarining asosida tashqi rag'batlantirish omillari emas, balki shaxsning ichki qadriyatlari, hayotiy ustuvorliklari va o'zini anglash darajasi yotishini ko'rsatadi. Schein tomonidan ajratilgan professional kompetentlik, boshqaruv, avtonomiya, xavfsizlik, xizmat qilish, tadbirkorlik, hayot uslubi va chaqiriq kabi karyera "yakor"lari shaxsning uzoq muddatli kasbiy yo'nalishini belgilaydi.

Pozitiv psixologiya va tashkilot psixologiyasi sohasidagi tadqiqotlarda F. Luthans inson kapitali tushunchasini psixologik kapital konsepsiyasi bilan boyitib, o'z-o'ziga ishonch, optimizm, umid va psixologik barqarorlik kabi omillar kasbiy muvaffaqiyatning muhim determinantlari ekanligini asoslab berdi. Bu yondashuv kasbiy karyerani rejalashtirish jarayonida shaxsiy resurslarni rivojlantirishning ahamiyatini ko'rsatadi.

Rossiya psixologik maktabida E. A. Klimov, A. K. Markova, L. M. Mitina, Yu. P. Povarenkov va boshqa olimlar kasbiy shakllanish, professional o'zini anglash hamda kasbiy kompetentlikning psixologik mexanizmlarini o'rganganlar. Ularning ishlarida kasbiy rivojlanish bosqichma-bosqich kechadigan psixologik jarayon sifatida talqin qilinib, shaxsiy rivojlanish bilan kasbiy o'sishning o'zaro bog'liqligi asoslangan.

Mahalliy tadqiqotlarda ham kasbiy shakllanish, mehnat psixologiyasi va professional rivojlanishga oid qator ilmiy ishlar amalga oshirilgan. Biroq ularning aksariyati kasbiy tayyorgarlik yoki mehnat faoliyati samaradorligiga bag'ishlangan bo'lib, shaxsiy qadriyatli yo'nalganlikning kasbiy karyerani strategik rejalashtirishga ta'siri mustaqil tadqiqot obyekti sifatida kam yoritilgan.

TADDIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining shaxsiy qadriyatlari va kasbiy karyerani rejalashtirish o'rtasidagi ijtimoiy-psixologik bog'liqlikni aniqlash maqsadida tizimli, qiyosiy va empirik yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, psixologik diagnostika, qiyosiy tahlil, kuzatish

hamda olingan natijalarni umumlashtirish metodlari qo'llanildi. Shaxsiy qadriyatlar tizimi, kasbiy motivatsiya, qaror qabul qilish xususiyatlari va karyera "yakor"lari o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklar tahlil qilinib, ularning kasbiy karyerani rejalashtirishdagi ijtimoiy-psixologik ahamiyati aniqlandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, mavjud tadqiqotlarda quyidagi muammolar yetarlicha ochib berilmagan:

- shaxsiy qadriyatlar tizimining kasbiy qaror qabul qilish jarayoniga ta'sir mexanizmi;
- qadriyatlar, motivatsiya va karyera strategiyalari o'rtasidagi ijtimoiy-psixologik bog'liqlik;
- turli ta'lim yo'nalishlari talabalarida qadriyatlar tizimining qiyosiy xususiyatlari;
- shaxsiy qadriyatlar asosida kasbiy karyerani psixologik qo'llab-quvvatlashning ilmiy modeli.

Tadqiqotda kasbiy karyerani rejalashtirish shaxsiy qadriyatlar, qaror qabul qilish xususiyatlari, motivatsion omillar va kasbiy yo'nalganlikning o'zaro integratsiyalashgan tizimi sifatida qaraladi. Bu yondashuv kasbiy rivojlanishni faqat mehnat bozori talablari nuqtai nazaridan emas, balki shaxsning ichki psixologik resurslari bilan uyg'unlikda tahlil qilish imkonini beradi.

Demak, tadqiqot natijalari talabalarning kasbiy karyerani rejalashtirish darajasi birinchi navbatda ularning shaxsiy qadriyatlar tizimi bilan belgilanishini ko'rsatdi. Shaxsiy qadriyatlari aniq shakllangan ishtirokchilar o'z kasbiy kelajagini rejalashtirishda uzoq muddatli maqsadlarni belgilashga, shaxsiy resurslarini baholashga hamda mehnat bozori talablarini hisobga olishga nisbatan yuqori tayyorlik namoyon etdilar.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, ijtimoiy yo'nalganlik, hamkorlikka tayyorlik, empatiya va yutuqqa intilish darajasi yuqori bo'lgan talabalarda karyerani rejalashtirish ko'rsatkichlari ham yuqori bo'lgan. Bu holat shaxsiy qadriyatlar tizimi insonning kasbiy qaror qabul qilish jarayonida ichki psixologik resurs vazifasini bajarishini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, hayotda barqarorlikka intilish, jamiyatga foyda keltirish, o'zini rivojlantirish va shaxsiy o'sishga qaratilgan qadriyatlar karyerani strategik rejalashtirish bilan statistik jihatdan ahamiyatli bog'liqlikka ega ekani aniqlandi. Bu natijalar shaxsiy qadriyatlarning nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki professional kelajakni qurishda ham hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi.

Qaror qabul qilish uslublari tahlili talabalarning psixologik xususiyatlari karyera strategiyalarini tanlashga sezilarli ta'sir qilishini ko'rsatdi. Xususan, vaziyatni chuqur tahlil qilishga moyil, mas'uliyatli va intizomli talabalarda uzoq muddatli kasbiy maqsadlarni belgilash darajasi yuqori ekani kuzatildi. Aksincha, ikkilanishga moyil va qaror qabul qilishni kechiktiruvchi ishtirokchilarda karyera rejalarining aniqligi nisbatan past bo'ldi. Bu esa qaror qabul qilish kompetensiyalarini rivojlantirish karyerani rejalashtirish samaradorligini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatadi.

Ta'lim yo'nalishlari kesimida ham muayyan farqlar aniqlandi. Pedagogika yo'nalishi talabalarida ma'naviy qadriyatlar, ijtimoiy mas'uliyat va o'z ustida ishlashga intilish yuqori darajada namoyon bo'lgan bo'lsa, iqtisodiy yo'nalish talabalarida moddiy mustaqillik, liderlik, yuqori mavqega erishish va ijodkorlikka yo'nalgan qadriyatlar ustunlik qildi. Bu holat turli kasbiy muhitlar talabalar qadriyatlar tizimiga ta'sir qilishini ko'rsatadi.

Shuningdek, shaxsiy qadriyatlar tizimi, motivatsion profil va karyera "yakor"lari o'rtasidagi o'zaro uyg'unlik talabalarning kasbiy o'zini anglash darajasini oshirishi hamda kelajakdagi professional barqarorlikni ta'minlashi kuzatildi. Bu natija shaxsiy qadriyatlar va karyerani rejalashtirish o'rtasida tizimli bog'liqlik mavjudligini ko'rsatadi.

Olingan natijalar zamonaviy karyera psixologiyasi nazariyalari bilan uyg'unlikda talqin qilindi. Jumladan, M. Savikasning karyerani qurish nazariyasiga muvofiq, inson o'z karyerasini shaxsiy qadriyatlari va hayotiy maqsadlari asosida shakllantiradi. Tadqiqotimizda ham shaxsiy qadriyatlari barqaror shakllangan talabalarning kasbiy kelajakni ongli rejalashtirishga moyilligi ushbu nazariy yondashuvni tasdiqladi.

Shuningdek, E. Scheinining "Career Anchors" konsepsiyasida ta'kidlangan ichki qadriyatlar va kasbiy qarorlar o'rtasidagi bog'liqlik empirik jihatdan o'z tasdig'ini topdi. Talabalarning karyera "yakor"lari bilan shaxsiy qadriyatlari o'rtasidagi muvofiqlik ularning kasbiy maqsadlarining aniqligi va professional barqarorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi kuzatildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kasbiy karyerani samarali rejalashtirishni ta'minlovchi asosiy omillar qatoriga faqat akademik tayyorgarlik emas, balki shaxsiy qadriyatlar tizimi, ichki motivatsiya, psixologik barqarorlik va qaror qabul qilish kompetensiyalarini ham kiritish lozim. Bu esa oliy ta'lim muassasalarida karyera markazlari va psixologik xizmatlar faoliyatini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

- shaxsiy qadriyatli yo'nalganlik kasbiy karyerani rejalashtirishning yetakchi ijtimoiy-psixologik omillaridan biri hisoblanadi;
- talabalarning qadriyatlar tizimi ularning kasbiy qaror qabul qilish sifati va strategik karyera rejalarining shakllanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi;
- ta'lim yo'nalishi, motivatsiya va shaxsiy qadriyatlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik kasbiy rivojlanishning individual trayektoriyasini belgilaydi;
- kasbiy karyerani psixologik qo'llab-quvvatlash dasturlarini shaxsiy qadriyatlarni rivojlantirish bilan integratsiya qilish oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Ushbu tadqiqot natijalari oliy ta'lim muassasalarida karyerani rejalashtirish tizimini takomillashtirish, psixologik maslahat xizmatlarini rivojlantirish hamda shaxsiy qadriyatlarga asoslangan karyera modellarini amaliyotga joriy etish uchun nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Марк Савикас. Career Construction Theory and Practice. Routledge.
2. Edgar H. Schein. Career Anchors: The Changing Nature of Careers. Wiley.
3. John L. Holland. Making Vocational Choices. Psychological Assessment Resources.
4. Fred Luthans. Psychological Capital and Career Development. Oxford University Press.
5. Е. Климов. Psychology of Professional Self-Determination. Moscow.
6. А. К. Маркова. Psychology of Professionalism. Moscow.
7. Л. М. Митина. Professional Development of Personality. Moscow.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.